

VABARIIGI VALITSUS

M Ä Ä R U S

Tallinn

Kaarmise-Jõeempa looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri¹

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Ala kaitse alla võtmine ja kaitse-eesmärk

(1) Looduskaitsealana võetakse kaitse alla Saare maakonnas Saaremaa vallas Kaarmise ja Jõeempa külas asuv ala, mille nimeks saab Kaarmise-Jõeempa looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*).

(2) Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta:

1) metsa- ja sookooslusi, karstiala, kaitsealuseid liike ning nende elupaiku;

2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on liivikud (2330), looduslikult rohketoitelised järved (3150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*);

3) kaitsealuseid linnuliike ja nende elupaiku. Need on laululuik (*Cygnus cygnus*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*) ja hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*);

4) kaitsealuseid seeneliike ja nende elupaiku. Need liigid on sellerheinik (*Tricholoma apium*) ja pruunikas mütsnarmik (*Phellodon fuligineoalbus*, *Bankera fuligineoalba*).

(3) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala piir

Kaitseala välis- ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas⁵ on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk

KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, püüda kala ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal.

(2) Telkimine ja lõkke tegemine on lubatud kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Telkimine ja lõkke tegemine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul ning kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel.

(3) Kaitsealal on lubatud:

- 1) sõidukiga sõitmine teedel;
- 2) jalgrattaga sõitmine radadel;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetamata juhtudel sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ning metsamajandus- ja põllumajandustöödel;
- 4) mootorita ujuvvahendiga sõitmine.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;
- 8) jahiulukeid lisaõõta.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta

kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on Kaarmise-Jõepea sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsa- ja sookoosluste, kaitstavate liikide ning nende elupaikade kaitse.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud:

- 1) kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohas;
- 2) jahipidamine 1. augustist kuni 14. veebruarini;
- 3) käesoleva lõike punktis 2 nimetatata juhtudel on jahipidamine lubatud kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul kaitse-eesmärgist lähtuvalt ulukite tekitatud kahjustuste vältimiseks ning teadustöö eesmärgil, kusjuures kaitseala valitseja võib seada tingimusi jahipidamise viisi ja aja kohta.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ja rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks kaitseala valitseja nõusolekul ettevalmistatud kohas;
- 2) maaparandussüsteemide hoiutööd ja loodusliku veerežiimi taastamine;
- 3) koosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 4) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja taastamiseks vajalik tegevus;
- 5) olemasolevate ehitiste hooldustööd.

§ 11. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisustega:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee ja tehnovõrgu rajatise püstitamine kaitseala ja kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks ning tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala tarbeks, kusjuures kaitseala tarbeks ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ehituskeeluvööndi ehituskeeld.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on Kaarmise piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on rohketoitelise järve elupaigatüübi ning kaitstavate liikide ja nende elupaikade kaitse.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
- 2) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
- 3) jahipidamine.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
- 2) veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 3) häil- ja aegjärgne raie kuni 2 hektari suuruse langina;
- 4) ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine, kusjuures kaitseala tarbeks ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ehituskeeluvööndi ehituskeeld.

(3) Raie tegemisel tuleb elustiku mitmekesisuse säilitamiseks jätta ühe hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mis ei kuulu koristamisele ja jäävad metsa alatiseks.

§ 15. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) maavara kaevandamine;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 4) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine, välja arvatud põllumaal.

(2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

5. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 16. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 17. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 27. juuli 2006. a määruse nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas” § 1 lõike 1 punkt 33 ja määruse lisas esitatud kaart „Kaarmise” tunnistatakse kehtetuks.

§ 18. Otsuse muutmine

(1) Tunnistada kehtetuks Kingissepa rajooni TSN Täitevkomitee 18. detsembri 1973. a otsuse nr 22 „Kohaliku kaitse alla võetavate looduskaitseobjektide täiendava nimekirja

kinnitamine” punktis 1 nimetatud objekt „Jõempa kurisu”.

(2) Tunnistada kehtetuks Kingissepa rajooni TSN Täitevkomitee 21. juuni 1974. a otsuste protokoll nr 11 „Kohaliku kaitse alla võetud allikate ja kurisude kaitsetsoonide ja –režiimi kinnitamisest” punktis 3 nimetatud objekt „Jõempa kurisu”.

§ 19. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 16. juuni 2020. a käskkirjaga nr 1-2/20/267 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemusega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse haldusmenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevalt kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50). Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

² Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 18. mail 2007. a muudetud määrusega nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas” (RT I 2007, 39, 276) kaitse alla võetud Kaarmise hoiuala, Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee 18. detsembril 1973. a otsusega nr 22 „Kohaliku kaitse alla võetavate looduskaitseobjektide täiendava nimekirja kinnitamine” kaitse alla võetud Jõempa kurisude ja keskkonnaministri 17. aprilli 2006. aasta määrusega nr 28 „Kaitsealuste seeneliikide püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” kaitse alla võetud Jõempa sellerheiniku püsielupaiga põhjal. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunkti 65 kohaselt hõlmab kaitseala Kaarmise loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

³ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ lisale I. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴ Kaitseala välis- ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵ Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi kodulehel www.envir.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Erki Savisaar
Keskkonnaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

Lisa Kaarmise-Jõempa looduskaitseala

